

Dosarul nr.3ra-49/22
2-18194290-01-3ra-13012022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Cazacu)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Sergiu Certan, reprezentat de avocatul Ion Lunca,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Certan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, achitării pensiei restante, reexaminarea cuantumului pensiei și repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o decizie nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 20 octombrie 2018, Sergiu Certan a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, achitării pensiei restante, reexaminarea cuantumului pensiei și repararea prejudiciului material.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 aprilie 2014 i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă, în cuantum de XXXXX de lei, pentru un stagiul de cotizare de 26 ani, realizat până la data de 01 ianuarie 1999, și pentru un stagiul de cotizare de 15,3 ani, după 01 ianuarie 1999, în total 41,3 ani, fapt confirmat prin decizia nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La 21 octombrie 2014, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani, mun. Chișinău, la cererea sa, a recalculat cuantumul pensiei stabilite, fiind inclus venitul obținut la C.L. „Locuința Accesibilă”, pensia recalculată constituind XXXXX de lei, iar ca urmare a indexărilor efectuate în perioada anilor 2015-2017, de la 01 aprilie 2017, a constituit suma de XXXXX lei.

A reținut că la 11 mai 2017 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, mun. Chișinău cu cerere, solicitând repetat recalcularea mărimii pensiei, cu includerea veniturilor, care nu au fost luate în calcul în limita plafoanelor stabilite de legislație la stabilirea inițială a pensiei, după cum urmează: pentru anul 1999 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2000 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2001 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2002 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2003 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2005 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2006 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2007 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2008 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2009 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2010 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2011 suma de XXXXX de lei; pentru anul 2012 suma de XXXXX lei; pentru anul 2014 (lunile ianuarie-aprilie) suma de XXXXX de lei, venituri confirmate prin extrasele din contul personal al contribuabilului, deținute în baza de date a Serviciului Fiscal de Stat.

Însă Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat recalcularea pensiei din motiv că toate aceste venituri nu se regăsesc în baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În opinia reclamantului organul de asigurări sociale de la data inițială a stabilirii pensiei, selectiv a inclus venitul obținut din anumite perioade, fără a argumenta de ce unele venituri au fost incluse, iar altele nu.

Cu atât că, la 21 octombrie 2014, a fost inclus venitul obținut la C.L. „Locuința Accesibilă”, fapt ce a condiționat majorarea pensiei stabilite inițial.

Nefiind de acord cu refuzul pârâtei, la 07 noiembrie 2017 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, mun. Chișinău cu cerere, solicitând recalcularea cuantumului pensiei sale, cu includerea în aceasta a tuturor veniturilor din perioadele contributive.

În acest sens, reclamantul a remarcat că a început să primească pensie în cuantum de XXXXX de lei, în perioada decembrie 2017 - februarie 2018. Însă, ulterior nu a primit pensia pentru luna martie 2018, iar la 21 aprilie 2018 a primit pensie pentru luna martie 2018, deja în cuantum de doar XXXXX de lei, fără să-i fie explicat motivul reducerii acesteia.

La 20 iunie 2018 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând recalcularea corectă a pensiei, începând cu data inițială a stabilirii pensiei – 17 aprilie 2014, cu includerea tuturor veniturilor din perioada contributivă anterioară dății inițiale de stabilire a pensiei; compensarea tuturor sumelor reținute ilegal, începând cu data stabilirii inițiale a pensiei și recalcularea pensiei în baza tuturor veniturilor obținute după stabilirea inițială a pensiei – 17 aprilie 2014 și până la emiterea hotărârii judecătorești.

Prin răspunsul nr.C-1353/18 din 20 iulie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat despre prelungirea termenului de examinare a cererii prelabile, cu 30 de zile. Ulterior, prin scrisoarea nr.C-1353/18 din 20 august 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat despre prelungirea termenului de examinare a cererii prelabile, cu 30 de zile.

Iar, prin răspunsul nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă a fost respinsă.

A precizat că în perioada 01 ianuarie 1999 – 01 ianuarie 2003, Legea bugetului asigurărilor sociale nu limita cuantumul contribuțiilor lunare, care urmau a fi reținute de către angajator, reieșind din venitul total obținut de către salariat.

Deși în răspunsul nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale se menționează că s-au luat în calcul toate veniturile aferente perioadei 01 ianuarie 1999 - 01 ianuarie 2003, totuși informația dată nu corespunde situației factologice reale.

Or, reieșind din extrasul din contul său personal, din baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale și extrasele din contul personal al contribuabilului de la Serviciul Fiscal de Stat, se observă că la stabilirea inițială a pensiei, pentru perioada 01 ianuarie 1999 - 01 ianuarie 2003, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a luat în calcul veniturile pentru anul 1999 în sumă de XXXXX de lei; pentru anul 2000 în sumă de XXXXX de lei; pentru anul 2001 în sumă de XXXXX de lei și pentru anul 2002 în sumă de XXXXX de lei.

Mai mult ca atât, Legea bugetului asigurărilor sociale, la art.6 alin.(2), stabilește că pentru perioada 01 ianuarie 2003 - 01 ianuarie 2008, baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii, nu poate depăși plafonul de 3 salarii medii lunare pe economie, prognozat pentru anul 2003 și aprobat de Guvern, iar pentru perioada 01 ianuarie 2008 - 01 aprilie 2014, baza anuală de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii nu va depăși suma de 5 salarii medii lunare prognozate pe economie înmulțită la 12.

Acest fapt prezumă că indiferent de venitul lunar/anual al salariatului, contribuțiile, care urmează a fi achitate de către acesta la bugetul asigurărilor sociale de stat, se calculează reieșind din baza lunară a venitului plafonat, care nu poate fi mai mare de 3, sau respectiv 5 salarii medii pe economie.

De asemenea, în perioada 01 ianuarie 2003 - 01 ianuarie 2008, Legea bugetului asigurărilor sociale a operat cu noțiunea de „bază lunară”, iar după 01 ianuarie 2008, a fost introdusă noțiunea de „bază anuală”.

Din prevederile legale enunțate rezultă că, după 01 ianuarie 2008, legislatorul a stabilit ca baza de calcul a contribuției anuale nu poate depăși 5 salarii medii lunare pe economie, înmulțit la 12.

Respectiv, mecanismul determinării plafonului bazei de calcul a contribuției la bugetul asigurărilor sociale de stat, în perioadele 01 ianuarie 2003 - 01 ianuarie 2008 și 01 ianuarie 2008 - 01 aprilie 2014 a fost același, cu unica diferență că inițial se indica „bază lunară”, apoi „bază anuală”.

Însă, în decizia nr. C-1353/18 din 20 septembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a constatat în mod eronat că plafonul bazei de calcul a venitului, pentru perioada 01 ianuarie 2003 – 01 ianuarie 2008 nu se înmulțește cu 12, or, această perioadă stabilea o bază lunară.

În opinia reclamantului extrasul din contul său personal de la Casa Națională de Asigurări Sociale este contrar bazei de date a Serviciului Fiscal de Stat, care atestă că deși a obținut anumite venituri, Casa Națională de Asigurări Sociale nu le-a luat în calcul la stabilirea inițială a pensiei.

Mai mult, suma de XXXXX de lei, care nu a fost inclusă în mod abuziv de către Casa Națională de Asigurări Sociale în venitul ce stă la baza dreptului la pensie stabilit inițial la 17 aprilie 2014, a fost calculată reieșind din plafonul bazei de calcul a venitului pentru perioadele 01 ianuarie 2003 – 01 aprilie 2014.

Deși legea stabilește în mod explicit, că baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, iar venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive - cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade.

Subsecvent a indicat că reexaminarea drepturilor la pensie este posibilă atunci când circumstanțele nou-apărute se referă la venitul asigurat, care a avut loc până la acordarea drepturilor la pensie.

Consideră că la cazul speței, aceste prevederi sunt aplicabile, or, veniturile sale care nu au fost incluse în baza de calcul a pensiei de către Casa Națională de Asigurări Sociale, au existat până la acordarea drepturilor la pensie.

Respectiv, concluzia Casei Naționale de Asigurări Sociale referitor la valorizarea pensiei, nu prezintă legătură cauzală cu cererea sa privind reexaminarea pensiei ținând cont de veniturile obținute după stabilirea inițială a dreptului la pensie, or, acestea reprezintă mecanisme diferite, cu particularități aparte.

În viziunea lui Sergiu Certan, Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate motiva neachitarea integrală a pensiei în corespundere cu contribuțiile vărsate la bugetul asigurărilor sociale de către contribuabil, prin invocarea faptului că baza de date a acesteia nu reflectă anumite venituri, or, dânsul nu se face culpabil de calculul greșit, care a fost realizat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin nesoluționarea în termen rezonabil a speței în cauză de către Casa Națională de Asigurări Sociale i-au fost cauzate suferințe psihice, exprimate prin dispreț, indiferență din partea personalului pârâtei și consideră echitabilă obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la achitarea unei compensații bănești în sumă de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat. Or, atitudinea disprețuitoare a personalului Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul de a calcula corect pensia sa pentru limita de vârstă și tergiversarea neîntemeiată de examinare a cererii de recalculare a acesteia, în vederea neachitării sumelor de bani cuvenite și chiar, prin micșorarea nejustificată a cuantumului pensiei, fără a fi informat în prealabil reclamantul justifică pe deplin cuantumul sumei bănești cu titlu de prejudiciul moral.

În contextul enunțat, Sergiu Certan a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale ca fiind emisă contrar legii, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită decizie privind recalcularea pensiei, începând cu data inițială a stabilirii pensiei – 17 aprilie 2014, cu includerea tuturor veniturilor din perioada contributivă anterioară datei inițiale de stabilire a pensiei în sumă de XXXXX de lei, după cum urmează: anul 1999 - XXXXX de lei; anul 2000 - XXXXX de lei; anul 2001 - XXXXX de lei; anul 2002 - XXXXX de lei; anul 2003 - XXXXX de lei; anul 2005 - XXXXX de lei; anul 2006 - XXXXX de lei; anul 2007 - XXXXX de lei; anul 2008 – XXXXX de lei; anul 2009 – XXXXX de lei; anul 2010 – XXXXX de lei; anul 2011- XXXXX de lei; anul 2012 - XXXXX lei; perioada ianuarie-aprilie 2014 – XXXXX de lei, obligarea emiterii deciziei privind

achitarea în beneficiul lui Sergiu Certan a tuturor sumelor reținute ilegal, începând cu data stabilirii inițiale a pensiei – 17 aprilie 2014 și până la data emiterii hotărârii judecătorești; obligarea emiterii deciziei privind reexaminarea pensiei lui, cu includerea tuturor veniturilor obținute după stabilirea inițială a pensiei – 17 aprilie 2014 și până la data emiterii hotărârii judecătorești; încasarea sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin nesoluționarea în termen rezonabil a ilegalităților comise de către pârât timp de aproximativ 4,5 ani.

Prin hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de Sergiu Certan. A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia lui Sergiu Certan, începând cu data inițială a stabilirii pensiei – 17 aprilie 2014, cu includerea tuturor veniturilor din perioada contributivă anterioară datei inițiale de stabilire a pensiei, pentru perioada anilor: 1999-2014, lunile ianuarie-aprilie după cum urmează: pentru anul 1999 - XXXXX de lei, anul 2000 - XXXXX de lei, anul 2001 - XXXXX de lei, anul 2002 - XXXXX de lei, anul 2003 – XXXXX de lei, anul 2005 - XXXXX de lei, anul 2006 - XXXXX de lei, anul 2007 - XXXXX de lei, anul 2008 - XXXXX de lei, anul 2009 - XXXXX de lei, anul 2010 – XXXXX de lei, anul 2011 – XXXXX de lei, anul 2012 - XXXXX lei, iar pentru lunile ianuarie-aprilie 2014 – XXXXX de lei. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Sergiu Certan pensia restantă începând cu data de 17 aprilie 2014 - până la data pronunțării hotărârii judecătorești din 17 octombrie 2019, raportată la veniturile obținute de reclamant după data stabilirii pensiei din 17 aprilie 2014. În rest, acțiunea în partea pretenției privind repararea prejudiciului material în sumă de 100 000 de lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Judecând cauza, prima instanță a motivat soluția de admitere parțială a acțiunii, constatând că potrivit extrasului din cont, reclamantul Certan Sergiu a achitat pe perioada anilor 01 ianuarie 1999 – 01 aprilie 2018 contribuții de asigurări sociale la bugetul public de stat (f.d. 19-60, vol.I).

Instanța a stabilit că la materialele dosarului sunt anexate fișele de verificare a obligațiilor privind plata impozitului pe venit de către Sergiu Certan pe perioada anilor 1999 - 2013 (f.d. 61-75, vol.I)

Totodată, s-a constatat că la 20 octombrie 2018 Sergiu Certan s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, și ulterior la 21 octombrie 2019 a depus supliment la aceasta, solicitând recalcularea pensiei cu includerea salariilor primite în perioada anilor 1999 - 2014 omise de către organul de asigurări sociale în mărime de XXXXX de lei, achitarea pensiei neachitată nejustificat, precum și recalcularea pensiei pentru limita de vârstă la situația din 30 aprilie 2018 (f.d. 76-77, 78, vol.I).

Prin răspunsul nr.3000 din 07 iunie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a informat reclamantul că reexaminarea pensiilor conform formulei noi în vigoare din 01 aprilie 2017, conform Legii nr.156 din 14 octombrie 1998, în legătură cu suplinirea conturilor persoanelor asigurate, se va efectua doar în cazul când acestea a avut loc după 01 aprilie 2017. Totodată, s-a explicat că în cazul reclamantului, contul personal pentru anul 2012, la compania de asigurări SRL „Sigur-Asigur”, a fost suplinat la data de 21

august 2014, respectiv nu există temei de a reexamina pensia în baza formulei noi (f.d. 79, vol.I).

Cu trimitere la dispozițiile art.4 alin.(1) și (2) lit.a), art.8 alin.(1) și (2), art.33 alin.(1) lit.a), alin.(3), (4¹) și (5) și art.53 alin.(1) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, coroborate cu extrasul din contul personal (din 12 iunie 2018) a lui Sergiu Certan din baza de date a CNAS și extrasele din contul personal al contribuabilului de la Serviciul Fiscal de Stat, prima instanță a constatat că stabilirea inițială a pensiei, pentru perioada 01 ianuarie 1999 – 01 ianuarie 2003, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a luat în calcul următoarele venituri obținute de reclamant pentru anul 1999 - suma de XXXXX de lei; în anul 2000 – suma de XXXXX de lei; în anul 2001 - suma de XXXXX de lei și anul 2002 - suma de XXXXX de lei.

Începând cu 01 ianuarie 2003, respectiv pentru perioada 01 ianuarie 2003 – 01 ianuarie 2008, Legea bugetului asigurărilor sociale la art.6 alin.(2) a stabilit că baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii nu poate depăși plafonul de 3 salarii medii lunare pe economie, prognozat pentru anul 2003 și aprobat de Guvern.

Totodată, prima instanță a reținut că începând cu 01 ianuarie 2008, respectiv pentru perioada 01 octombrie 2008 – 01 aprilie 2014, art.6 alin.(2) din Legea bugetului asigurărilor sociale, a statuat că, baza anuală de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii nu va depăși suma de 5 salarii medii lunare prognozate pe economie înmulțită la 12. Salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2008 se aprobă de Guvern.

Instanța a subliniat că în perioada 01 ianuarie 2003 - până la 01 aprilie 2014, baza de calcul a contribuției a fost plafonată în diferite perioade, fie la 3 salarii medii pe economie pentru anul respectiv, până în 01 ianuarie 2008, fie până la 5 salarii medii pe economie în perioada de referință 01 ianuarie 2008 – 01 aprilie 2014.

Din cele menționate, prima instanță a conchis că în decizia nr.C-1353/18 din 20.09.2018 Casa Națională de Asigurări Sociale în mod eronat a concluzionat că plafonul bazei de calcul a venitului, pentru perioada 01 ianuarie 2003 – 01 ianuarie 2008 nu se înmulțește cu 12, or, mecanismul determinării plafonului bazei de calcul a contribuției la bugetul asigurărilor sociale de stat a rămas neschimbat.

De asemenea, suprapunând extrasele din contul personal (din 12 iunie 2018) a lui Sergiu Certan din baza de date a CNAS și extrasele din contul personal al contribuabilului de la Serviciul Fiscal de Stat, s-a observat că la stabilirea inițială a pensiei, pentru perioada 01 ianuarie 2003 – 01 ianuarie 2008, pârâta nu a luat în calcul următoarele venituri ale lui Sergiu Certan și anume, pentru anul 2003 suma de XXXXX de lei; anul 2005 suma de XXXXX de lei; anul 2006 suma de XXXXX de lei; anul 2007 suma de XXXXX de lei.

Mai mult, extrasul din contul personal a lui Sergiu Certan deținut la CNAS vine în contradicție cu baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, care atestă că deși Sergiu Certan în perioada 01 ianuarie 2008 – 01 ianuarie 2014, a obținut anumite venituri, pârâta nu a luat în calcul următoarele venituri la stabilirea inițială a pensiei, după cum urmează: pentru anul 2008 suma de XXXXX de lei; anul 2009 suma de XXXXX de lei; anul 2010

suma de XXXXX de lei; anul 2011 suma de XXXXX de lei; anul 2012 suma de XXXXX lei și pentru anul 2014 (lunile ianuarie-aprilie) suma de XXXXX de lei.

Din considerentele constatate, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite pretențiile lui Sergiu Certan cu privire la anularea deciziei nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia lui Certan Sergiu, începând cu data inițială a stabilirii pensiei – 17 aprilie 2014, cu includerea tuturor veniturilor din perioada contributivă anterioară datei inițiale de stabilire a pensiei, pentru perioada anilor 1999 - 2014 (lunile ianuarie-aprilie) după cum urmează: pentru anul 1999 – suma de XXXXX de lei; anul 2000 - XXXXX de lei; anul 2001 - XXXXX de lei; anul 2002 - XXXXX de lei; anul 2003 - XXXXX de lei; anul 2005 - XXXXX de lei; anul 2006 – XXXXX de lei; anul 2007 - XXXXX de lei; anul 2008 - XXXXX lei; anul 2009 - XXXXX de lei; anul 2010 - XXXXX de lei; anul 2011 - XXXXX de lei; anul 2012 - XXXXX lei și pentru anul 2014 (pentru lunile ianuarie-aprilie) suma de XXXXX de lei, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Certan Sergiu pensia restantă, începând cu data de 17 aprilie 2014 - până la data pronunțării hotărârii judecătorești – 17 octombrie 2019, raportată la veniturile obținute de reclamant după data stabilirii pensiei - 17 aprilie 2014.

Referitor la pretenția reclamantului privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a considerat-o neîntemeiată, cu respingerea acesteia.

La acest subiect, prima instanță a remarcat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Instanța a notat că obligația de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral urmează să fie indicat de către cine, în ce circumstanțe și în baza a căror acțiuni/inacțiuni au fost cauzate suferințele morale (psihice) sau fizice, prin care se manifestă acestea.

Din cele enunțate, prima instanță a concluzionat că reclamantul Sergiu Certan nu a probat cauzarea prin refuzul recalculării pensiei a unor suferințe psihice sau lezarea unor alte drepturi nepatrimoniale ce urmează a fi compensate în bani, fapt ce a generat respingerea pretenției respective neîntemeiată.

La 08 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost casată integral hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o decizie nouă de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

La 06 august 2020 Sergiu Certan a depus recurs împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Sergiu Certan, s-a casat integral decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. A fost casată hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă de respingere a acțiunii depuse de Sergiu Certan.

Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de apel a motivat soluția indicând că acțiunea înaintată de Sergiu Certan la 20 octombrie 2018, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cu respectarea procedurii prealabile.

Totodată, cu trimitere la prevederile art.1 alin.(1) și (2), art.2 alin.(1), art.4 alin.(1) și (2) lit. a), c) și d), art.8 alin.(1) și (2), art.11, art. 33 alin. (1) lit. a) și c), alin.(3), alin.(4¹), alin.(5), art.53 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, pct.69 și pct.70 din Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017, art.6 al Legii anuale a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anii 2003 – 2007, *instanța de apel* a conchis că având în vedere că baza de calcul a pensiei pentru perioada de după 01 ianuarie 1999 a constituit venitul asigurat, salariul de care a beneficiat persoana asigurată, începând cu 01 ianuarie 2003, se ia în calcul lunar în mărime ce nu depășește 3 salarii medii lunare prognozate după cum urmează: pentru anul 2003 - XXXXX (XXXXX (salariul prognozat) × 3); anul 2004 - XXXXX (XXXXX × 3); anul 2005 - XXXXX (XXXXX × 3); anul 2006 – XXXXX (XXXXX × 3); pentru anul 2007 - XXXXX (XXXXX × 3); pentru anul 2008 - 5 salarii medii prognozate × la 12: XXXXX (XXXXX × 5 × 12); pentru anul 2009 – XXXXX (XXXXX × 5 × 12); pentru anul 2010 - XXXXX (XXXXX × 5 × 12); pentru 2011 - XXXXX (XXXXX × 5 × 12); pentru 2012 - XXXXX (XXXXX × 5 × 12); pentru 2013 - XXXXX (XXXXX × 5 × 12) și pentru 2014 - XXXXX (XXXXX × 5 × 4).

Instanța de apel a constatat că lui Sergiu Certan, începând cu 17 aprilie 2014, i-a fost stabilită pensie pentru limită de vârstă, pentru un stagiul de cotizare realizat până la 01 ianuarie 1999 de 26 ani, iar după 01 ianuarie 1999 de 15,3 ani, în total 41,3 ani.

S-a reținut că pensia lui Sergiu Certan a fost calculată pe baza coeficientului individual al salariului pentru o perioadă mai favorabilă de 60 de luni consecutive (XXXXX (11) – XXXXX (01)) - XXXXX (conform prevederilor nominalizate luat în calcul - XXXXX) din ultimii 15 ani de activitate până la 01 ianuarie 1999 și din venitul mediu lunar asigurat de XXXXX de lei, determinat conform legii și datelor din contul personal de asigurări sociale (la data stabilirii pensiei) pentru perioada de după 01 ianuarie 1999, constituind lunar XXXXX de lei. Ulterior, la 21 octombrie 2014 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău a reexaminat pensia lui Sergiu Certan din data stabilirii inițiale (17 aprilie 2014) pe baza venitului asigurat de XXXXX de lei (fiind inclus venitul pentru anul 2014 obținut la CL „Locuința Accesibilă”), constituind XXXXX de lei.

La 07 noiembrie 2017 Sergiu Certan s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun.Chișinău cu cerere, solicitând recalcularea pensiei în legătura cu

suplinirea contului (în luna august 2014) cu venitul asigurat realizat prin cumul la Compania „Sigur Asigur” pentru anul 2012, perioadă care inițial a fost luată în calcul.

Astfel, pensia a fost reexaminată greșit din 01 decembrie 2017 conform formulelor de calcul în vigoare după 01 aprilie 2017.

Ca urmare a verificării suplimentare s-a constatat că reexaminarea pensiei a avut loc cu încălcarea prevederilor p.38 din Regulamentul cu privire la lansarea procesului de confirmare a venitulului asigurat în baza datelor din conturile personale ale asiguraților (în vigoare până la 01 ianuarie 2018), în rezultatul modificării datelor din conturile personale ale beneficiarilor de pensii (privind venitul asigurat realizat până la data stabilirii pensiei) se reexamina decizia de stabilire a pensiei în quantum mai mare din data stabilirii inițiale a pensiei.

La acest capitol, instanța de apel a precizat că recalcularea pensiei s-a efectuat la cererea depusă de Sergiu Certan la 07 noiembrie 2017, fără ca ultimul să prezinte documente suplimentare (f.d. 9-10 din Dosarul administrativ).

Instanța de apel a subliniat că pensia lui Sergiu Certan a fost reexaminată, din data stabilirii inițiale (17 aprilie 2014) în conformitate cu pct.38 din Regulamentul enunțat supra pe baza venitulului asigurat de XXXXX de lei, și a constituit - XXXXX de lei, care cu indexările ulterioare pentru perioada anilor 2015 – 2018, care la situația din 01 aprilie 2018 a constituit XXXXX de lei lunar.

Cu trimitere la art.53 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, instanța de apel a indicat că, pensia pentru limită de vârstă până la 01 aprilie 2017 s-a determinat prin cumularea drepturilor la pensie din perioada până și după 01 ianuarie 1999, conform formulelor prevăzute în Anexa nr.4 parte integrantă a legii.

Totodată, instanța a reținut că prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.290 din 16 decembrie 2016, în vigoare din 01 ianuarie 2017, Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, a fost completată cu art.52¹ potrivit căruia venitul mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999, și inclus în calculul pensiilor pentru limită de vârstă și al pensiei de dizabilitate, stabilite până la 1 aprilie 2017, se valorizează reieșind din creșterea salariului mediu pe economie în anul precedent anului stabilirii pensiei față de anul realizării venitulului asigurat, cu determinarea diferenței în mărimea pensiei.

Diferența în mărimea pensiei obținute se indexează cu coeficientul cumulativ de indexare a pensiilor de la anul stabilirii pensiei până la anul valorizării venitulului asigurat, stabilit de Guvern, și se adaugă la quantumul pensiei în plată la data valorizării.

Subsecvent, cu trimitere la art.52¹ alin.(3) Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, instanța de apel a susținut că, valorizarea pensiei pentru limita de vârstă și a pensiilor de dizabilitate stabilite până la 1 aprilie 2017 se efectuează pe etape.

Instanța de apel a mai reținut că reieșind din prevederile Legii nr.317 din 22 decembrie 2017 privind modificarea și completarea Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 pensiile stabilite în perioada 2014 – 31 martie 2017, s-au valorizat la 01 octombrie 2018, inclusiv și pensia reclamantului Sergiu Certan.

Astfel, la caz, venitul mediu lunar asigurat de XXXXX de lei, luat în calcul la stabilirea pensiei, fiind valorizat, a constituit XXXXX de lei, iar mărimea pensiei de la 01

octombrie 2018 a constituit XXXXX lei, iar după indexările din anii 2019 - 2021, de la 01 aprilie 2021 a constitui XXXXX lei lunar, fapte ce rezultă din dosarul administrativ.

De asemenea, instanța de apel a notat că prin Legea nr.168/2019 pentru modificarea articolului 33 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, au fost revăzute etapele de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă pentru stagiul de cotizare realizat după stabilirea/reexaminarea pensiei.

Respectiv, persoanele care s-au pensionat după 01 ianuarie 1999 și au continuat activitatea în muncă vor avea dreptul la reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă, eşalonat conform tabelului nr.11, în dependență de stagiul de cotizare confirmat, după cum urmează: de la 01 iulie 2020 pentru un stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei de cel puțin 10 ani; 01 ianuarie 2021 - de la 7 ani până la 10 ani; 01 ianuarie 2022 - de la 5 până la 7 ani; 01 ianuarie 2023 - de la 2 ani până la 5 ani.

Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că Sergiu Certan la data de 17 aprilie 2021, care a realizat dreptul la pensie la 17 aprilie 2014 și are o activitate de 7 ani după ieșirea la pensie, poate depune cerere de recalculare a pensiei. Or, prin obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea pensiei ultimului de la 07 noiembrie 2017, reiese valorizarea dublă a pensiei, care a avut loc deja la 01 octombrie 2018 și la 01 aprilie 2021.

Instanța de apel a subliniat că în extrasul din cont al intimatului în baza căruia i-a fost efectuată recalcularea din 2014 se regăsește în dosarul de pensionare la pagina 80.

Or, analizând documentele primare, formele REV-2 și REV-5, care au servit temei legal de calculare a pensiei lui Sergiu Certan, extrasul din cont a contribuțiilor de asigurări sociale a ultimului pentru perioada anilor 1999 - 2003 nu corespunde cu extrasul din impozitul pe venit de la Serviciul Fiscal de Stat și el nicidecum nu poate corespunde, deoarece nu toate plățile de la sursa de plată sunt contributive.

În contextul expus, Curtea de Apel Chișinău a conchis că instanța de fond neîntemeiat i-a atribuit lui Sergiu Certan un venit necontributiv pentru majorarea nejustificată a pensiei, concluzionând greșit că perioada anilor 2003 - 2007 ca baza de calcul contributivă lunară se asimilează cu baza de calcul contributivă anuală, mărinde de asemenea neîntemeiat venitul contributiv al reclamantului/intimat în perioada anilor 2003 - 2007.

Cu referire la paralela trasată de Sergiu Certan între impozitul pe venit și contribuțiile de asigurări sociale, instanța de apel a reiterat că impozitul pe venit și contribuția de asigurări sociale reprezintă două institute distincte, ce au geneză și scop diferit, prima fiind determinată de legislația fiscală, constituind un impozit încasat din veniturile realizate, iar secundul constituit o sumă, determinată de legislația ce reglementează domeniul asigurărilor sociale, achitată de plătitorul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat.

La acest aspect, instanța de apel a indicat că informația prezentată de către Sergiu Certan referitoare la achitarea impozitelor pe venit în perioadele invocate de acesta nu poate fi asimilată plății contribuțiilor de asigurări sociale, achitarea cărora nu a fost probată. Or, simplele mențiuni în extrasele prezentate de reclamant referitoare la faptul că veniturile respective, din care a fost achitat impozitul pe venit își are originea din salariu,

nu confirmă că din aceste sume au fost achitate corespunzător și contribuțiile de asigurări sociale.

Pe final, în contextul în care în contul personal al lui Sergiu Certan, deținut de către CNAS, nu sunt reflectate plăți efectuate cu titlu de contribuții de asigurări sociale din sumele veniturilor încasate, instanța de apel a constatat că în temeiul normelor citate supra acestea nu pot fi reținute în calitate de bază de calcul a cuantumului pensiei intimatului, deoarece aceste venituri nu se atribuie la categoria venitului contributiv al intimatului în perioadele respective.

Din considerentele menționate, instanța de apel a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiuri legale pentru recalcularea pensiei lui Sergiu Certan, cu includerea în calcul a veniturilor corespunzătoare, din care motive acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Subsecvent, instanța de apel a considerat că în speță nu există temeiuri nici pentru achitarea de către CNAS în beneficiul lui Sergiu Certan a pensiei restante, determinate după recalcularea acesteia din data dobândirii dreptului la pensie ca urmare a raportării la veniturile invocate de acesta, concluzie ce denotă și lipsa temeiurilor legale pentru anularea deciziei nr.C-1353/18 din 20 septembrie 2018.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat critic argumentele lui Sergiu Certan referitoare la neinclusiunea ilicită în calculul cuantumului pensiei sale a veniturilor încasate în perioada: anului 1999 în sumă de XXXXX de lei; anului 2000 – XXXXX de lei; anului 2001 – XXXXX de lei; anului 2002 – XXXXX de lei; anului 2003 – XXXXX de lei; anului 2005 – XXXXX de lei; anului 2006 – XXXXX de lei; anului 2007 – XXXXX de lei; anului 2008 – XXXXX de lei; anului 2009 – XXXXX de lei; anului 2010 – XXXXX de lei; anului 2011 – XXXXX de lei; anului 2012 – XXXXX lei și anului 2014 (lunile ianuarie-aprilie) – XXXXX de lei deoarece vin în contradicție cu cele indicate supra.

La fel, a fost considerat declarativ argumentul lui Sergiu Certan referitor la înregistrarea de către sistemul de evidență personală, gestionat de CNAS, a unor deficiențe, în condițiile în care informația privind veniturile sale încasate și impozitele pe venit achitate de către acesta nu confirmă și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale.

Subsecvent, instanța a reținut că în speță se constată că Sergiu Certan nu poate pretinde la o „speranță legitimă” în contextul invocat de acesta ca urmare a neîntrunirii condițiilor legale pentru a beneficia de efectele normelor specificate în acțiunea înaintată.

La 20 octombrie 2021 Sergiu Certan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 30 decembrie 2021 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului Sergiu Certan a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept.

Recurentul a indicat că toate veniturile pe care le obiectează sunt venituri contributive care se iau în considerare la calcularea pensiei pentru limită de vârstă. Or, dintotdeauna Legea bugetului asigurărilor sociale de stat a impus obligația angajatorului

la achitarea salariului salariaților de a calcula, retine și achita contribuțiile de asigurări sociale din numele salariaților la bugetul de stat.

Consideră că instanța de apel în decizia contestată nu a dat apreciere argumentelor sale că potrivit prevederilor art.2 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1999 nr.231 din 23 decembrie 1998, veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 1999 se constituie din cotele de asigurare socială de stat obligatorie în sumă de XXXXX lei.

La fel, art.8 din aceeași lege statuează că tarifele cotelor de asigurare socială de stat obligatorie pe anul 1999 se stabilesc conform anexei nr. 1

Totodată, pct.5 din Anexei nr. stipulează că cotele de asigurare obligatorii ale persoanelor fizice constituie 1% din salariu (venit) și se transferă de către persoanele fizice și juridice la momentul recepționării mijloacelor destinate achitării salariilor.

La fel, pct.6 stabilește că cotele asigurărilor sociale de stat se calculează din suma salariului (venitului) spre achitare, fără reținerea impozitelor și altor plăți.

Prevederi similare au fost în Legea privind bugetul asigurărilor sociale pentru anii 2000-2013.

Consideră recurentul că reieșind din prevederile legale sus menționate, sunt eronate concluziile instanței de apel precum că veniturile respective, din care a fost achitat impozitul pe venit, și care își au soriginea în salariu nu ar confirma chipurile că din aceste sume au fost achitate corespunzător și contribuțiile de asigurări sociale, întrucât acest „pseudo-argument” contravine dispozițiilor legale citate supra, Or, simpla invocare de către Casa Națională de Asigurări Sociale a faptului că la dosarul personal al contribuabilului nu există careva informație nu denotă nimic altceva decât confirmarea de însăși CNAS a faptului că sistemul centralizat de informație al intimatei este unul defectuos și incomplet care afectează grav interesele legitime ale recurentului, deoarece acest fapt devine foarte evident în condițiile în care pensia recurentului calculată de către intimat a variat cu diferențe de diverse sume, iar perioadele contestate ce formează obiect de litigiu nu se reflectă în calculele pensiei pentru limita de vârstă achitată în prezent de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Recurentul a reținut că este o persoană onestă care și-a dedicat ani la rând carierei, achitând sistematic contribuții de asigurări sociale, asigurări medicale, impozite și alte taxe prevăzute de lege în bugetul de stat, prezentând sistematic ani la rând declarațiile pe impozit pe venit, și, achitând conștiincios diferențele spre plată respective, iar acum când a ajuns la o vârstă de pensionare înaintată Casa Națională de Asigurări sociale, care ar trebui să fie interesată de a stabili cu suficientă precizie toate circumstanțele care ar permite calcularea unei pensii corecte nici măcar nu a prezentat careva probe ce ar confirma faptul că alte probe, sau informații importante pentru a calcula corect pensia pentru limita de vârstă nu există.

Mai mult ca atât, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a invocat doar pretextul irelevant precum că baza de date a Serviciului Fiscal de Stat este una diferită de baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale, argument care a fost preluat de către instanța de apel, fără a supune unei analize critice.

CNAS nu a explicat și nici nu a prezentat drept probe actele primare (formele REV-2, REV-5 și altele similare) care au servit temei legal de calculare a pensiei sale pentru limită de vârstă.

Totodată, conform art.4 alin.(1) și alin.(2) lit.a) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, pensiile stabilite în conformitate cu prezenta lege se plătesc din fondul de pensii. Veniturile fondului de pensii provin din contribuțiile de asigurări sociale de stat.

La fel, art.8 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.156/1998, stipulează că, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr. 1, parte integrantă a prezentei legi.

Astfel, legislația în vigoare cert stabilește că baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, iar venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive - cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade, și nicidecum nu pornind de la niște cifre incluse ori neincluse într-o bază de date oarecare defectă, care pot fi eronate, false, omise din greșeală ori chiar cu rea intenție etc.

De asemenea, art.9 lit.a) din Legea nr.156/1998, stabilește că, în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii pensie pentru limită de vârstă.

Articolul art.33 alin.(1) lit.a), alin.(3), alin.(4¹) și alin. (5) din Legea nr.156/1998, reglementează că, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie. Pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mare decât pensia aflată în plată. Noile drepturi la pensie se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale. în cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art.11 alin.(2).

Din normele de drept citate supra rezultă că, reexaminarea drepturilor la pensie este posibilă atunci când circumstanțele nou ivite se referă la venitul asigurat care a avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, adică exact cum este și în cazul său.

În viziunea recurentului dispozițiile legale citate supra sunt aplicabile speței, or, veniturile care sunt invocate de către el și care nu au fost incluse în baza de calcul a pensiei de către CNAS, au existat, fapt confirmat prin extrasul din contul său personal al contribuabilului, de la Serviciul Fiscal de Stat și prin extrasele obținute prin intermediul Agenției Naționale a Arhivelor și de la întreprinderile unde a lucrat, iar faptul că sistemul de evidență personală a CNAS prezintă anumite deficiențe și nu reflectă toate contribuțiile care au fost efectiv achitate, reprezintă o carență a cărei urmări se pun exclusiv pe seama statului.

Toate cifrele din declarațiile persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit ce le acumulează și le verifică Serviciul Fiscal de Stat au la bază informațiile (certificate, declarații) ce le prezintă întreprinderile unde lucrează contribuabilii, și fiecare din aceste informații este semnată de către directorul și contabilul-șef al întreprinderii cu aplicarea ștampilei întreprinderii, și fiecare informație conține în mod obligatoriu nu doar mărimea salariului achitat contribuabilului respectiv, dar și mărimea contribuției de asigurări sociale de stat achitate de către întreprindere pentru acest contribuabil (deoarece această contribuție se scade din salariu la calcularea impozitului pe venit reținut).

Deci, extrasele Serviciului Fiscal de Stat anume prezintă probe documentare, certe și incontestabile ale achitărilor efective ale contribuțiilor sociale de stat din veniturile contributive (salariile) ale pensionarilor, confirmate atât de către persoanele cu funcții de răspundere ale întreprinderilor respective, cât și de către colaboratorii Serviciului Fiscal de Stat care le verifică. Iar afirmațiile reprezentanților CNAS precum că extrasele prezentate de organul fiscal precum că nu ar prezenta dovada achitării efective ale contribuțiilor sociale de stat sunt cu toată certitudinea false, eronate și având drept scop de-a induce instanța de judecată în eroare.

Subsecvent, organul de asigurări sociale nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma faptul că posedă alte formulare REV5 și similare prezentate de către agenții economici la CNAS în care veniturile și contribuțiile de asigurări sociale achitate de el nu sunt incluse, spre deosebire de aceleași forme și informații prezentate organului fiscal de către aceleași întreprinderi și el, unde veniturile și contribuțiile de asigurări sociale dimpotrivă sunt incluse, fapt confirmat prin înscrisurile anexate.

Este greșit argumentul CNAS precum că la calcularea pensiei lui pentru perioada decembrie 2017 - februarie 2018, când s-a achitat suma de XXXXX lei pe lună, a fost admisă o eroare de calcul, deoarece este unul arbitrar care nu se bazează pe niciun suport probatoriu. Or, nu a fost explicat cine la concret din angajații intimatului a comis o asemenea greșeală și în ce consta această greșeală, ce măsuri a întreprins în vederea tragerii la răspundere a persoanei care se face vinovată de pretinsa greșeală.

În opinia recurentului, prin decizia nr.1353/18 din 20 septembrie 2018, CNAS nu a dat curs cererii sale privind reexaminarea dreptului la pensie, contrar art.33 alin.(4¹), care prevede că, pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani. Or, după stabilirea inițială a dreptului la pensie (17 aprilie 2014), dânsul în calitatea sa de pensionar, continuă să activeze în câmpul muncii, achitând contribuțiile corespunzătoare la bugetul asigurărilor sociale de stat și prin urmare, beneficiază de dreptul de a-i fi reexaminat cuantumul pensiei în lumina noilor venituri care au fost identificate după stabilirea inițială a dreptului la pensie, așa cum prevede textul legislativ prenotat.

Astfel, argumentul CNAS vizavi de valorizarea pensiei, nu prezintă legătură cauzală cu cererea sa privind reexaminarea pensiei în lumina venitului obținut după stabilirea inițială a dreptului la pensie, or, acestea reprezintă mecanisme diferite, cu particularități aparte.

Chiar și dacă colaboratorii CNAS într-adevăr au comis greșeli la recalcularea pensiei sale în anul 2017 nu era în drept să reducă cu 20% pensia sa pentru mai bine de

un an în scopul restituirii sumei cu titlul de supraplată, deoarece greșeala a fost nu a lui, dar a colaboratorilor CNAS, iar Regulamentul CNAS-ului nu permite o asemenea restituire forțată.

A susținut că dânsul nu poate să suporte consecințele nefaste a faptului că baza de date a CNAS conține deficiențe și nu reflectă în mod real toate veniturile care au fost obținute de o anumită persoană și pentru care s-au achitat contribuții, și nici nu poate fi silit să achite sumele ce rezultă din greșelile angajaților CNAS.

CNAS nu a avut niciun temei legal de a-l obliga la restituirea sumelor de bani achitate pe care le pretinde ca fiind calculate incorect tot de colaboratorii acesteia.

Or, potrivit art.35 alin.(2) din Legea nr.156/1998, pensia stabilită și neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără niciun fel de limite în termen.

Prevederile legale citate, conferă dreptul petiționarului să își primească întreaga pensie pentru toate perioadele când aceasta nu a fost plătită în quantum deplin de către autoritatea competentă, având în vedere că ultimul nu poartă vina pentru calculul greșit care a fost realizat de către CNAS.

Pe lângă acestea, CNAS nu a prezentat declarațiile Rev5 și Rev2 și similare prezentate de către angajații întreprinderilor la care a activat pentru perioadele aflate în litigiu în vederea elucidării a tuturor circumstanțelor. Iar, simpla invocare a bazei de date a diferă de baza de date a serviciului fiscal nu are decât scopul de a induce instanța de judecată în eroare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 septembrie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei nu atestă faptul că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat participanților la proces.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 17 decembrie 2021 avocatului Ion Lunca, care reprezintă interesele lui Sergiu Certan, i-a fost notificată decizia integrală din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr.DS8005988633AS (f.d. 66, vol.II).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat din 20 octombrie 2021 și cel motivat din 30 decembrie 2021, au fost depuse cu respectarea prevederilor art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

La 13 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale copia recursului (nemotivat și cel motivat) depus de Sergiu Certan, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, notificată ultimei la 21 ianuarie 2022 (f.d. 103-104, vol.II).

La 18 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință, solicitând să fie declarat inadmisibil recursul depus de Sergiu Certan, cu menținerea deciziei instanței de apel pe care o consideră legală și întemeiată.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și argumentele din referința depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Sergiu Certan.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Sergiu Certan, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron